

XI. t.-c. alapján összesen 30 ügyvédet törölt, mégpedig: az 1927. évben 10, az 1928. évben 0, az 1929. évben 4, az 1930. évben 5, az 1931. évben 3, az 1932. évben 8 ügyvédet.

Ugyanezen idő alatt 1080 ügyvédnek engedték el részben vagy egészben a járulékhátralékait, mégpedig összesen 277.957 pengőt. Ebben az összegben azonban az 1932. évi elengedések nem foglaltnak benn, mert elengedésre csak a jövő év elején megtartandó évi rendes közgyűlés jogosult.

Az 1927—1932. években segélyezésre összesen 392.823 pengőt fordított a budapesti Ügyvédi Kamara, amely összegből az 1932. év első három negyedére 92.459 pengő jut.

Az Országos Ügyvédszövetség és az Országos Ügyvédotthon Egyesület közös szerkesztésében most megjelent 1933. évi Határidő napló szövegrészében az eddig jól bevált módon és részletes alaposággal tájékoztat mindarról, amire az ügyvédségnek szüksége van. Így közli az ügyvédek név-, cím- és telefonjegyzékét, az elszakított területek ügyvédeinek névsorát, a bíróságoknak, minisztériumoknak és a közigazgatásnak részletes adatait, mindenütt beható részletességgel. Közli a különböző díjszabásokat és a végrehajtók díjtáblázatát. Részletes törvénykezési, közigazgatási és okirati illetékalauzt ad. Teljes egészében adja a kir. Kúria jogegységi és teljesülési döntvényeit. A számos gyakorlati táblázaton és összeállításon felül a Napló ezévi kötete gondos összeállításban hozza a községi bíraskodás gyakorlatában nagy jelentőséggel bíró helységnévtárt is a helységnév, vármegye, törvényszék és járásbíróság megjelölésével; táblázatos összeállítást nyújt az adóbevallásokról, kulcsokról és járulékokról és hosszabb közleményt szentel az ügyvédség jogai és kötelességeinek, amelyben a vonatkozó jogszabályokat és a kapcsolatos joggyakorlatot áttekinthető rendszerben dolgozza fel. A 212 oldalas sűrűn nyomott szövegrészt a már eddig is igen jól bevált beosztású, finom papírra nyomott naptári és feljegyzési rész előzi meg. A Napló kifogástalan, izléses kiállítása a Minerva-nyomdát dicséri. Bolti ára 7 P 80 f.

JOGIRODALOM.

Grosschmid Béni: Fejezetek kötelmi jogunk köréből jubileumi kiadása I. kötet. Glossza a Fejezetekhez I. kötet. Grill Károly könyvkiadóvállalata. 1932. A Fejezetek . . . Terebélyes, ősi fa az ég felé, a nap felé nyúló sok vékonyabb, vastagabb, különböző formájú ágaival, számtalan üde levelével, a föld alatt pedig a mélyben terjeszkedő gyökereivel, nem zárkózásra, nem egyszerű, mesterséges szabályosságra törekszik. Minél nagyobb területen akarja kapni az éltető fényt és meleget felülről és az őstalaj tápláló ned-

vét a mélyből. A városi nyárspolgár kiránduló talán szebbnek látja a városi parkok mesterséges, csenevész, nyírott fáit, de a mélyen látó művész áhítattal áll meg az élő természet nagyszerűsége előtt, meglátja a fenséges szépséget, egységet, harmóniát a gazdag, összefonódó sokféleségben. Ilyen a Fejezetek . . .

E scrok írójának volt abban a boldogságban része, hogy a Mestert az egyetemi padokból előadni hallhatta évenként keresztül és néhány áhítatos, ügyetlen, dadogó sort írhatott a Mester akkori tanítványai által kiadott emlékkönyvben Grosschmid dialektikájáról. Ott írtam: „Grosschmid szereti és élvezzi magát a gondolkodást és ezért megtud feledkezni a végső tételről és épen azért mindig úgy érezzük, mintha előttünk gondolkozna és keresne, mintha előttünk dőlné el, hogy milyen tétel fog kijegecesedni a meggondolásokból. Nem holt rendszert kapunk, hanem a tárgyból a gondolkozás alatt szervesen kinövő rendet . . . Grosschmid logikája a dolgok logikája és minden egyes esetben változik, a témához alkalmazkodik.” E mondatok a Mester élő szavának hatása alatt íródtak. Igazán csak az tudja talán megérteni a Fejezetek rendszerét, aki a Mestert személyesen hallotta. Mert érdekes ellentétesség van abban, hogy ez a mű, mely annyi kortól, jogrendszerektől függetlenül örök igazságot tartalmaz, annyira egyéni, a szerző egyéniségéhez nőtt, hogy ezt a stílust, ezt a rendszert senki más nem utánozhatja és ha utánozza, csak fáradt, halvány szobavirág kerül ki belőle. Ez a stílus csupa élet a Mesternél, másnál idegenszerű modorosság.

Grosschmid volt tanítványai vállalkoztak arra, hogy a Fejezetek egyes részeinek örökérvényű eredményeit összefoglalják, saját gondolataikkal és a változott viszonyokra, jogszabályokra való tekintettel a mai alkalmazhatóságuk szempontjából kiegészítik. A Glosszák mindegyike gazdag anyagot és értékes gondolatokat foglal magában és mindegyik részletes méltatást érdemelne. A rendelkezésemre álló szűk helynél fogva csak egy-két szóval jelezhetem az egyes értekezések tartalmát.

Dr. Szladits Károly írja a Fejezetek általános jellemzését és lendületesen fejti ki azt a különleges helyzetet, amit a mű a jogirodalomban elfoglal. Rámutat arra, hogy Grosschmid a jogszabályokat együttesen, mint szervezetet, szinte fiziológiai módon szemléli és nála eltűnik az elmélet és a gyakorlat régi ellentéte.

Dr. Blau György a tulajdonátruházási kötelezettségről szóló részt tárgyalja igen világosan és áttekinthetően, Grosschmid a szokott szemléletmóddal ellentétben nem egyes tényállásokat vizsgál és azután azok joghatásait, hanem a

középpontba állítja az ingatlan átruházására irányuló kötelezettséget, mint joghatást és aztán nézi, hogy ez a hatás milyen különböző tényállásokból eredhet. Szól azután a tulajdonátruházási kötelezettség alapjairól, a szerződés alak-szerűségéről, a kötelezettség tartalmáról és bírói kikényszeríthetőségéről. *Dr. Fürst László* érdekesen fejtegeti a telekkönyvi tulajdoni igényt és az érvénytelen bejegyzés törlésének és az erre irányuló pernek jogi problémáit. Úgyancsak ő ír a nem telekkönyvezett ingatlanokkal kapcsolatos kérdésekről. *Dr. Reitzer Béla* a Grosschmid által felállított jogcímvédelmi teoriát tárgyalja és szembeszáll azokkal az érvekkel, melyek a telekkönyvi rendszer áttörését a magyar népnek a telekkönyvi rendszertől való idegenkedésével, vagy az állapotok fejletlenségével magyarázzák. A korlátolt dologi jogokra vonatkozó telekkönyvi szolgáltatás jogi elveivel *Dr. Nizsalovszky Endre* részletesen foglalkozik. Az értekezés érdekessége és érdeme, hogy Grosschmid elveit az új jelzálogtörvény szabályaira is alkalmazza. Különösen tanulságosak a biztosítéki jelzálogjogra és az eredeti érvénytelenség miatti törlésre vonatkozó részletek. Figyelemre méltók a megtámadás különböző eseteire vonatkozó kimerítő fejtegetései.

A fajlagos kötelemezekre vonatkozó fejezetre *Dr. Menyhárt Gáspár* írt észrevételeket. Kimutatja, hogy a fajlagos kötelelem sohasem válik egyedivé és hogy a zárt fajú kötelelem kategóriájára a faji kötelemtől eltérő különleges szabályok nem találhatók.

A kártérítési kötelezettség különböző alapjairól és a kártérítés módjairól *Dr. Dezső Gyula* értekezik. Felsorolja és bírálja a kártérítési felosztási alapokra vonatkozó elméleteket. Részletesen foglalkozik a vétlen felelősség elvi alapjaival, az okozással kapcsolatos jogi problémákkal. A szavatosság és a kártérítés viszonyát is behatóan tárgyalja. A kártérítés módjairól szóló fejtegetéseiből kiemelendő a kártérítési módok közötti viszonyt tárgyazó érdekes rész. *Dr. Mészlyén Artúr* a kártérítés terjedelméről és a nem vagyoni kárról szóló részeket dolgozza fel. A „teljes kárpót-lás” fogalmával szembeállított „megfálló kártérítés” nem akarja a bírót valami messzebbmenő, az eset körülményei-nek szabadabb mérlegelését magában foglaló tevékenységre felhívni, mint ahol egyszerűen „kártérítés”-ről, vagy „teljes kártérítés”-ről van szó. A késedelmi kármakat konstruktíve csak annyiban kártérítés, amennyiben minden késedelmi kamat az, s a kettőnek elhatárolása csak mint tény-álláselhatárolás és mint jogpolitikai célzatú megkülönböz-tetés jogosult. Az érdekeszmének a Mt. 1709. §-ában történt értékelése körében utal arra, hogy az érdeknek más jog-

szabállyal védettsége nem előfeltétele, hanem legfeljebb ismertetőjele annak, hogy az érdek oltalomra érdemes. A kauzalitás körében a „nexus causalis detractivus” és a „causatum in causa in thesi hiánya” közötti különbséggel foglalkozik bővebben. Rámutat a vasúti üzletszabályzatokban előforduló okozatossági védelemre és arra a fiktív kauzalitásra, amelyet a jog mindig alkalmaz, amikor valakit a véletlenért is felelőssé tesz. A „nem vagyonbeli kár” fejezetében tömör összefoglalásban mutatja be az e téren a Fejezetek megjelenése óta beállott hatalmas fejlődést, melynek több alapvető elvét Grosschmid előre megsejtette.

A részben önokozta kárról *dr. Frigyes Béla* ír értékesen és tanulságosan. Részletesen foglalkozik az önhiba eseteivel a kártérítés körében és ennek hatásával a kártérítés kötelezettségére és annak terjedelmére. Ugyancsak *dr. Frigyes* dolgozza fel a káronszerzés kérdését, bőven foglalkozik az ipso jure jogátzállás eseteivel a káradós szempontjából, valamint az elveszett tárgy utólagos, a kár megtérítése utáni megkerülésének jogi hatásaival.

Dr. Kuncz Ödön a szolgáltatás helyéről és idejéről írt tanulmányt. Szól a szolgáltatási és a véghezvitel helyének megkülönböztetéséről, továbbá idegen pénznem kikötésénél az irányadó szolgáltatási helyről és a belföldi pénzre való átszámítás időpontjáról. Végül *dr. Nyulászi János* a szolgáltatás némely módbeli oldalairól értekezik. Főleg a részszolgáltatás szabályait, valamint azokat az eseteket tárgyalja mélyrehatóan, mikor az adós helyett más harmadik személy szolgáltat és itt boncolja az új jelzálogtörvényben szabályozott hasonló tényállásokat is.

A Glosszák mindenestre hozzá fog járulni a Fejezetek örökéletű gondolatainak népszerűsítéséhez és a joggyakorlatba való hatékonyabb beolvasztásához.

Ily. Dr. Szigeti László.

Uzsorajogi irodalom. (*Dr. Pethő Tibor: Az 1932. évi VI. törvénycikk Az Uzsoráról és dr. Balás P. Elemér Az uszoráról szóló 1932: VI. törvénycikk magyarázata.*) Az uszora helyes meghatározása és magyarázata egyike a legnehezebb jogi feladatoknak. Büntetőjogi követelmény a hittel üzött ezen visszaélés kíméletlen üldözése, viszont az egész kérdés mélyen belenyúl a magánjog alapvető tételeibe és annak legérzékenyebb jogelveit érinti. Az uszora szabályozása ezenfelül erősen befolyásolja a gazdasági élet vérkeringését, sőt egy elhibázott törvényszó az egész hitéletet hosszú időkre meg is béníthatja.

Dr. Pethő Tibor felismerte az uszora bűncselekményének a törvényes szabályozást meghaladó kötelmi jogi vo-